

sülnek. Egész máskép áll a felekezeti képzőknál, némelyike joggal versenyezhet az államiakkal, de másokban a tanárok ügye teljesen rendezetlen és a legnagyobb baj, hogy a tanárok 30%-a bejáró óraadó.

Mindezeket összefoglalva látjuk, hogy a törvény inteniói ma, majdnem 30 év után sincsenek végrehajtva és azért a tanítóképzést minél előbb külön törvénnyel kell rendezni a középiskolai törvény mintájára. A törvényben pontosan meg kell állapítani a feltételeket, melyek közt ily intézetek állíthatók és a mennyiben az iskolafentartó felekezet anyagi ereje nem győzi, államségélyhez kell folyamodni. Törvényhozásilag rendezni kellene a tanítóképző tanárok qualificatióját, mint ez a középiskolai tanárookra nézve megtörtént és végre az állam csak úgy biztosíthatná a tanítóképzés egységes, nemzeti szellemét, ha a tanítói oklevelet csak országos tanképesítő vizsgáló bizottságoknál lehetne szerezni.

E rövid ismertetésből is kitűnik, hogy nemcsak a multat világtja meg, hanem ennek alapján útmutatást ad a jövőre is, kívánom, hogy útmutatása kellő foganattal legyen, mert egységes tanítóképzés egyik alapföltétele az egységes nemzeti szellemű közműveltségnek.

MÁLNAI MIHÁLY.

VEGYESEK.

— Kézügyességi (slójd) iskola Pozsonyban. A pozsonyi ev. egyház conventje a mult hóban megnyitotta az általa alapított és fentartandó kézügyességi iskolát. A megnyitó ünnepségen az egyház, a város és a különféle tanügyi testületek és képviselői vettek részt. A slójd-iskola a theologiai akadémia régi épületében van elhelyezve és czélszerűen berendezve. A nagy teremben 12 új gyalúpad van, a megfelelő szerszámokkal ellátva. A gyalúpadok mellett állottak a növendékek, számra hatvanan. A megjelent egyháztagokat *Freuszmuth Frigyes*, az új iskola vezető-tanítója üdvözölte, kiemelvén a kézügyességi oktatás fontosságát, az iskolában s hangsúlyozván különösen azt, hogy ezen iskola a kézimunkát akarja megkedveltetni az ifjúsággal s a növendékeket a kézimunka megbecsülésére szoktatni. Erre *dr. Samanjay Emil* egyházi és iskolai felügyelő intézet hosszabb beszédet a jelenlevőkhöz és a tanulókhöz, kiemelvén különösen azt, hogy a pozsonyi ev. egyház készséggel áldozott, a hol valamely czélszerű és hasznos intézmény életbeléptetéséről van szó. Végre a pozsonyi tanító-egyesület nevében *dr. Wagner Lajos* szólt röviden, megköszönvén a pozsonyi ev. egyháznak, hogy realizálta azt a tervet, a melyet a tanító-egyesület egy évvel ezelőtt megpendített. Ezután megnézték a berendezést, a szerszámokat, a minta-

gyűjteményt, a rajzmintákat stb. és *Freuszmuth Frigyes* és *Steltzer Lajos* tanítók megkezdték a tanítást. A hatvan növendéket négy csoportra osztották: két népiskolai, egy középiskolai és egy theologiai-akadémiai csoportra.

— A tanítók «Eötvös-alapja». *Eötvös József* báró emlékéért ez évi február hó 2-dikán (halálának 26. évfordulóján) is hálás kegyelettel ünnepelte a nevéről nevezett «Eötvös-alap országos tanítói egyesület», mely 21 évi fennállása óta 48,040 forintot nyújtott, részint ösztöndíjak, részint segélyösszegek alakjában a hozzáfolyamodóknak s ily módon 284 r. k., 169 ev. ref., 121 ág. ev., 94 izr., 19 g. k. és 10 unitárius vallású, összesen 697 tanítói család gondjait enyhítette; ezenfelül a «Tanítók orsz. árvaházának» költségeihez is 2895 frttal járult, és a «Magyarországi tanítók» javára 75591 frt 13 kr. tőkét szerzett. Ezenkívül az egyesület közbenjárásával a budapesti szállótulajdonosok és vendéglősök közül a múlt tanévben 47-en, a folyó tanévben pedig 54-en adtak egy-egy, a budapesti tudomány-egyetemen, vagy egyéb fő- és szakiskolákon tanuló ifjúnak ingyen déli ebédet, s ily módon 61 vidéki tanító helyzetén könnyítettek; e segedelem pénzbeli értéke mintegy 6100 frt. A *Pósa* asztaltársaság ad egész éven át ingyen ebédet az «Orient» szállóban egynek; a «Budai izr. hitközség» pedig 55 frtot ad egynek ingyen ebéddel való ellátására. Az «*Eötvös-alap* m. é. bevétele 17,851 frt, kiadása pedig 15,099 frt volt. Maradék 2752 frt; ebből ösztöndíjakra és segélyekre fordít a jelen évben 2340 frtot. Tőkésített vagyona 59,718 frt; a «Tanítók Háza» alapját képezi 14,886 frt; a «Kosuth-alap» 985 frt. Összes tőkésített vagyona 75,591 frt. Ösztöndíjak- és segélyekért folyamodhatnak az egyesület tagjainak gyermekei, illetve özvegyei és árvái f. é. július 10-ig, a szabadsztrak elnyeréseért szeptember 15-ig. A néptanítók e jótékony intézetét a legmelegebben ajánljuk a jószívü emberbarátok figyelmébe és pártolásába.

MAGYAR PAEDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Felolvasó ülés 1897 februárius 20-án.

Jelen vannak dr. *Heinrich Gusztáv* elnöklete alatt: *Badics Ferencz*, *Böngérfi János*, *Ember János*, *Groó Vilmos*, *György Aladár*, *Hóman Ottó*, *Kármán Mór*, *Kerékgyártó Elek*, *Kovács János*, *Lakits Vendel*, *Lederer Ábrahám*, *Málnai Mihály*, *Nagy László*, *Peres Sándor*, *Radó Vilmos*, *Waldapfel János*, *Verédy Károly*, *Trájtler Károly* rendes